

Kushughulikia Unyanyasaji wa Kifedha.

Unyanyasaji wa kifedha ni nini?

Unyanyasaji wa kifedha hutokea wakati pesa zinapotumiwa kama njia ya kupata nguvu na kudhibiti mtu mwingine. Unyanyasaji wa kifedha unaweza kuwanasa watu waliopo katika uhusiano dhalimu, na pia unaweza kuathiri uwezo wao wa kuishi salama wanapoamua kuondoka.

Hali imeenea kwa kadri gani?

Nchini Australia, hadi 16% ya wanawake watapitia unyanyasaji wa kifedha katika maisha yao, na wanaume wanaweza kuathirika pia.

Unyanyasaji wa kifedha unaweza kuathiri watu kutoka asili mbalimbali za kijamii, kiuchumi na kikabila na mielekeo yote ya kijinsia. Wanawake wenye ulemavu au matatizo ya afya ya kudumu wana uwezekano mkubwa zaidi kuliko umma wa ujumla wa kuweza kuathirika na unyanyasaji wa kifedha.

Kutambua unyanyasaji wa kifedha

Licha ya kuenea kwake, unyanyasaji wa kifedha unaweza kuwa mgumu kuutambua:

Wengi huona ni vigumu kutambua kwamba wako katika uhusiano ambao una unyanyasaji wa kifedha.

Unyanyasaji wa kifedha unaweza kuanza kwa taratibu na kuendelea kwa muda.

Katika tamaduni fulani, inaweza kuchukuliwa kama jambo linalokubalika kwa mtu mmoja kudhibiti fedha zote za familia.

Wakati mwingine, pesa huonekana kama jambo la kibinafsi ambalo halijadiliwi waziwazi.

¹ Kutin, Russell, Reid (2017), Economic Abuse between intimate partners in Australia: prevalence, health status, disability and financial stress, Australian and New Zealand Journal of Public Health

Ni kawaida kwa watu kuona haya na kulemewa wakati wa kuzungumza kuhusu unyanyasaji wa kifedha.

Ni muhimu kujifunza dalili za unyanyasaji wa kifedha, ni wapi pa kupata msaada, na jinsi ya kusaidia jamaa au rafiki ambaye anaweza kuwa katika hatari. Hii inaweza kusaidia waathiriwa kunusurika na kurejesha uhuru wao wa kifedha.

Baadhi ya Dalili za Unyanyasaji wa Kifedha:

Hauna uhakika ikiwa uko au hauko katika uhusiano wenye unyanyasaji wa kifedha?
Jiulize maswali yafuatayo:

Swahili

Je, mpenzi wako amekuzuia kupata kazi au kwenda kufanya kazi?

Je, umewahi kushinikizwa na watu walio karibu na wewe ili uache kujipatia riziki au kutumia pesa zako mwenyewe?

Je, mpenzi wako hukataa kulipa fedha za malezi ya mtoto au kukusaidia kwa malezi ya watoto?

Je mpenzi wako hudhibiti jinsi pesa zote za familia zinavyotumika?

Je, mpenzi wako hufuatilia fedha anazotumia au hukuulizaumuonyeshe risiti zote za manunuzi?

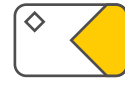
Je, wewe hunyimwa fedha kila wakati au huhitaji kuomba pesa kwa ajili ya matumizi yako ya kimsingi au ya watoto wako?

Je, umewahi kuzuliwa kuchangia katika kipato cha familia?

Je, umeulizwa kufanya kazi au 'fadhila' ili ulipwe fedha?

Je, umelazimishwa kuchukua mkopo au kadi ya mkopo kwa kutumia jina lako?

Je, mpenzi wako huweka fedha zake au fedha za familia kwa siri?

Je, maoni yako kuhusu maamuzi makubwa ya kifedha hupuuzwa?

Je, unalazimishwa kufanya kazi katika biashara ya familia bila kulipwa?

Jinsi ya kupata msaada

- Ikiwa wewe au mtu unayemjua anapitia unyanyasaji wa kifedha, au ikiwa huna uhakika, unaweza kupata huduma bila malipo.
- Kama hatua ya kwanza ya mawasiliano, tunakushauri kupiga [1800RESPECT](tel:1800RESPECT) simu kwa **1800 737 732**. Hii ni huduma isiyolipishwa na ya siri.
- Ikiwa unahitaji mkalimani au mtafsiri, unaweza kutumia Huduma ya simu ya Utafsiri na Ukalimani (TIS National) kwa **131 450**, taja lugha yako unayohitaji na uwaombe kupigia 1800RESPECT simu kwa 1800 737 732. TIS National inapatikana bila malipo.
- Vinginevyo, unaweza kupigia **1800RESPECT** simu kwa **1800 737 732** na uombe mkalimani. Mshauri atafanya mipangilio.

Kwa mwongozo wa kina zaidi soma Mwongozo wa Kushughulikia Unyanyasaji wa Kifedha kwenye [tovuti ya CommBank](#).